

Το πείραμα του Ερατοσθένη.

Λίγα λόγια: Με τη μέτρηση της σκιάς ενός γνώμονα (κάθετου ραβδίου στο έδαφος) θα μπορέσουμε να υπολογίσουμε την ακτίνα της Γης, όπως περίπου την υπολόγισε ο Ερατοσθένης.

Γεγονός: Στον Ισημερινό (γεωγραφικό πλάτος 0°), την ημέρα της ισημερίας (21 Μαρτίου – αλλά για το 2016 20 Μαρτίου), την ώρα μεσουράνησης του Ήλιου, οι ακτίνες του Ήλιου πέφτουν κάθετα στο έδαφος. Την ίδια στιγμή στο Ηράκλειο ο γνώμονας έχει κάποια σκιά.

Δραστηριότητα 1^η: Στο παρακάτω σχήμα βλέπεις την Γη και υποθέτουμε ότι δεξιά βρίσκεται ο Ήλιος. Μπορείς να σχεδιάσεις ως παράλληλες ευθείες τις ακτίνες του Ήλιου την ημέρα της Ισημερίας;

Μπορείς να σχεδιάσεις έναν γνώμονα στον Ισημερινό και έναν άλλον γνώμονα σε άλλο βόρειο γεωγραφικό πλάτος και τις αντίστοιχες σκιές την ώρα μεσουράνησης του Ήλιου κατά την ημέρα της Ισημερίας; Αν ϕ η γωνία που σχηματίζει η ακτίνα του Ήλιου με τον γνώμονα, τότε ποια η σχέση της ϕ με το γεωγραφικό πλάτος του τόπου;

Δραστηριότητα 2^η: (μετρήσεις του πειράματος)

Σχεδίασε εδώ τον γνώμονά σου, την σκιά του και τη γωνία ϕ και έπειτα συμπλήρωσε τις μετρήσεις:

Ύψος γνώμονα: _____

Μήκος σκιάς: _____

Συμπεράσματα:

$\epsilon\phi\phi =$ _____

Άρα το γεωγραφικό πλάτος του Ηρακλείου είναι: _____

Και επειδή η απόσταση Ηράκλειο-Ισημερινός είναι 3930,787Km, τότε η ακτίνα της Γης είναι:
 $R =$ _____

Σημείωση: Το τόξο επίκεντρης γωνίας μ° σε κύκλο ακτίνας ρ έχει μήκος $l = \frac{\pi \rho \mu}{180}$

Table 2

Number	S	C	S/C $\epsilon\phi\phi$	Arctan(S/C) (degree) $\gamma\omega\nu\acute{\alpha}\phi$	Phase difference from the previous phase (degree)
1 to 7	0	1 to 7	0	0	
8	1	7	1/7	8.13	8.13
9	1	6	1/6	9.46	1.33
10	1	5	1/5	11.31	1.85
11	1	4	1/4	14.04	2.73
12	2	7	2/7	15.95	1.91
13	1	3	1/3	18.43	2.48
14	2	6	2/6	18.43	0
15	2	5	2/5	21.80	3.37
16	3	7	3/7	23.20	1.40
17	1	2	1/2	26.57	3.37
18	2	4	2/4	26.57	0
19	3	6	3/6	26.57	0
20	4	7	4/7	29.74	3.17
21	3	5	3/5	30.96	1.22
22	2	3	2/3	33.69	2.73
23	4	6	4/6	33.69	0
24	5	7	5/7	35.54	1.85
25	3	4	3/4	36.87	1.33
26	4	5	4/5	38.67	1.80
27	5	6	5/6	39.81	1.14
28	6	7	6/7	40.60	0.79
29 to 35	S = C		1	45.00	4.40
36	0	0		0 or 45	